

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Інститут економіки та менеджменту
Кафедра фінансів і економіки природокористування

„ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної,
методичної та виховної роботи

_____ О.А. Лагоднюк

“ _____ ” _____ 2017 р.

06-03-32

Національний університет
водного господарства
та природокористування

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

СТРАХОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

INSURANCE MANAGEMENT

спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
specialty 072 «Finance, banking and insurance»

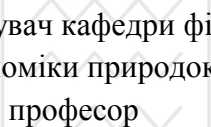
спеціалізація «Фінанси, банківська справа та страхування»
specialization «Finance, banking and insurance»

 Національний університет
Робоча програма з дисципліни «Страховий менеджмент» для студентів за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». – Рівне : НУВГП, 2017. – 19 с.

Розробник: Білоус Н.М., к.е.н., доцент кафедри фінансів і економіки природокористування

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри фінансів і економіки природокористування

Протокол від «27» червня 2017 року № 14

 Національний університет
Завідувач кафедри фінансів і економіки природокористування
к.е.н., професор _____ (Л.В. Мельник)

Схвалено науково-методичною комісією НУВГП за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Протокол від «27» червня 2017 року № 11

Голова науково-методичної комісії
доцент кафедри фінансів і економіки природокористування, к.е.н., _____ (Л.М. Мельник)

© Білоус Н.М., 2017 рік
© НУВГП, 2017 рік

Вступ

Анотація

Дисципліна «Страховий менеджмент» спрямована на підготовку магістрів з фінансів, банківської справи та страхування, які повинні знати теорію і методологічні засади управління страховими організаціями та їхніми структурними підрозділами з метою використання цих знань у процесі безпосередньої роботи в страховому бізнесі або здійсненні зі страховиками господарських, контрольних та інших відносин, притаманних відповідним суб'єктам фінансової системи.

Міждисциплінарні зв'язки «Страхового менеджменту» базується на вивченні фінансово-економічних дисциплін: «Фінанси», «Фінанси підприємств», «Економіка підприємства» «Страхування», «Банківська справа», «Менеджмент» та «Фінансовий менеджмент», «Маркетинг».

Ключові слова: страховий менеджмент, маркетинговий менеджмент, фінансовий менеджмент, інноваційний менеджмент, стратегічний менеджмент, страховий ринок, страхова компанія.

Abstract

Discipline «Insurance Management» is aimed for training of masters of finance, banking and insurance, which should know theory and methodological foundations of the management of the insurance organizations and their structural subdivisions in order to use this knowledge in the process of direct work in the insurance business or performing with the insurers business, control and other relationship inherent in the relevant subjects of the financial system.

Interdisciplinary connections: discipline «Medical management» based on the study of financial and economic disciplines: «Finance», «Finance», «Economy of the enterprise», «Insurance», «Banking», «Management» and «Financial management», «Marketing».

Key words: insurance management, marketing management, financial management, innovation management, strategic management, the insurance market, the insurance company.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5,5	Галузь знань 07 «Управління і адміністрування»	Нормативна	
	Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»		
Модулів – 2	спеціалізація «Фінанси, банківська справа та страхування»	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		5-й	6-й
Індивідуальне навчально-дослідне завдання : КР		Семестр	
Загальна кількість годин – 165		11-й	12-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2 індивідуальної роботи (КР) – 2	Рівень вищої освіти: магістерський	Лекції	
		28 год.	2 год.
		Практичні	
		26 год.	10 год.
		Самостійна робота	
		93 год.	131 год.
		Курсова робота:	
		18 год.	24 год.
Вид контролю:			
екзамен	екзамен		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 33% до 67%;

для заочної форми навчання – 6 % до 94 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Страховий менеджмент» є формування у студентів системи знань з питань теоретичної розробки та практичного застосування конкретних механізмів управління бізнес-процесами страхових компаній з метою ефективного використання наявного потенціалу та врахуванням фінансових інтересів всіх учасників страхового ринку.

Предметом вивчення дисципліни «Страховий менеджмент» є відносини, що виникають у процесі управління формуванням, розподілом та використанням фондів страхових компаній.

Завданнями дисципліни «Страховий менеджмент» є: вивчення сутності, ролі і механізму управління страховою діяльністю та використання можливості страхового захисту; вивчення засобів організації та розвитку страхової компанії й регулювання страхової діяльності; опанування основних напрямків управління страховою діяльністю з позицій здобутків вітчизняного та зарубіжного досвіду;

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- принципи управління страховою компанією;
- методику опрацювання стратегічного плану розвитку страховика;
- методи вивчення попиту на страхові послуги;
- порядок формування резервів у страхових компаніях;
- методи здійснення фінансового моніторингу грошових операцій страховика.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **вміти:**

- застосувати набуті теоретичні знання у конкретних видах практичної діяльності страховиків;
- визначити місію, цілі й стратегічні завдання страховика;
- опрацювати теоретичні основи функціонування сучасного простору страхової компанії;
- обґрунтувати раціональну структуру компанії;
- контролювати особливості фінансової надійності страхової компанії;
- аналізувати фінансову діяльність страховика і опрацьовувати заходи, що спрямовані на її покращення;
- здійснювати перевірки правильності проведення страховиками фінансових операцій.

Модуль 1. СТРАТЕГІЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ

Змістовний модуль 1. Теоретико-організаційні засади страхового менеджменту

Тема 1. Сутність і характерні риси страхового менеджменту

Поняття страхового менеджменту та його складові. Система страхового менеджменту: суб'єкти, функції і принципи управління.

Правове забезпечення страхування. Управління процесом створення страхових організацій та ліцензування страхової діяльності.

Основні терміни:

страховий менеджмент, цілі страхового менеджменту, принципи страхового менеджменту, функції страхового менеджменту, система правового регулювання страхової діяльності, основні етапи створення страхової компанії

Тема 2. Організація, планування, контроль страхової діяльності і органи управління страховою компанією

Основні організаційно-правові форми здійснення страхової діяльності в Україні. Економічна сутність та етапи стратегічного і оперативного фінансового планування. Органи управління страховою компанією.

Основні терміни:

організаційно-правові форми страховиків, структура страхових компаній, об'єднання страховиків, створення страхової компанії, реорганізація та ліквідація страховика, фінансове планування.

Тема 3.-4. Планування страхової діяльності

Економічна сутність планування в менеджменті страхової діяльності та його етапи.

Принципи планування в менеджменті страхової діяльності.

Вимоги до оперативного та стратегічного планування страхової діяльності. Основи бізнес-планування страхової діяльності.

Структура бізнес-плану страховика.

Основні терміни:

планування, етапи планування, умови планування, бізнес-план страхової компанії, технологія складання бізнес плану, тарифна політика.

Тема 5. Комунікації та інформаційне забезпечення страхового менеджменту

Комунікації в сучасній страховій організації: сутність, елементи й етапи комунікаційного процесу. Страхова статистика та бухгалтерський облік як інструменти управління.

Шляхи вдосконалення інформаційної системи страхових компаній.

Основні терміни:

договори у сфері страхування. Персоніфікований (індивідуальний) облік договорів страхування життя; система електронного обміну даними⁴ використання Internet-ресурс.

Змістовний модуль 2. УПРАВЛІННЯ ОПЕРАЦІЙНОЮ, ФІНАНСОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ СТРАХОВИКА

Тема 6. Управління страховою компанією

Основні типи організаційних структур управління страховою компанією, їх переваги та недоліки.

Поняття ефективного управління в страхових компаніях. Органи управління страховою компанією. Процес прийняття рішень керівними органами страхової компанії. Бізнес-процеси страхової компанії.

Основні терміни:

лінійна структура, функціональна структура, лінійно-функціональна структура, лінійно-штабна структура, дивізійна структура, стратегічний менеджмент, кадрове забезпечення, мотивація персоналу, комунікації, програмний комплекс страхової компанії, бази даних, страхова статистика.

Тема 7. Управління персоналом страхової компанії

Персонал страхової компанії. Кадрова політика страховика.

Система оплати праці в страховій компанії. Основи мотивації персоналу.

Основні терміни:

персонал, топ-менеджмент, керівники, спеціалісти, функції голови управління, функціональні обов'язки, практична робота, кадрова політика, бюрократична кадрова робота, система оплати праці, мотивація, конфліктні ситуації. Дії сторін договору в разі настання страхового випадку. Залучення аварійних комісарів та інших експертів для з'ясування причин настання страхового випадку та розміру завданої шкоди.

Тема 8. Управління маркетинговою діяльністю

Сутність та складові страхового маркетингу. Страховий продукт як основний елемент страхового маркетингу. Управління рекламною діяльністю. Побудова ефективної системи продажу: канали розподілу та мотивація причетних до надання страхових послуг.

Завдання та функції служби маркетингу страхової компанії

Основні терміни:

страховий маркетинг, маркетингові дослідження, продуктова стратегія, цінова стратегія, стратегія просування, стратегія збуту (розподілу), маркетингова політика, сегментування ринку.

Тема 9. Управління ризиками страхової діяльності

Визначення поняття «менеджмент ризиків страхової діяльності», його мета і зміст. Особливості ідентифікації й оцінювання ризиків страхової діяльності. Організаційно-технічні та фінансово-договірні способи управління ризиками. Повний цикл управління ризиками і особливості основних етапів його застосування.

Основні терміни:

ризик, страхова подія, функції ризику, критерії ризиків, імовірність, класифікація ризиків, оцінювання ризиків, управління ризиками.

Тема 10. Управління фінансовою надійністю страхової компанії

Сутність та функції фінансового менеджменту страхової компанії.

Податковий менеджмент страхової діяльності. Управління інвестиційним портфелем страхової компанії. Управління платоспроможністю страховика, формуванням та використанням прибутку.

Основні терміни:

фінансовий менеджмент, фінансова надійність, фінансова стійкість, ліквідність, платоспроможність, запас платоспроможності.

Тема 11. Фінансовий моніторинг у страхових організаціях

Фінансовий моніторингу і його завдання. Завдання та обов'язки суб'єкту первинного фінансового моніторингу. Програма та правила проведення фінансового моніторингу.

Ідентифікація осіб, що здійснюють фінансові операції. Порядок надання такої інформації. Фінансові операції страхової організації, які підлягають внутрішньому та обов'язковому фінансовому моніторингу. Типологія легалізації брудних коштів.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усьо го	л	п	с.р.	усьо го	л	п	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Модуль 1								
Змістовний модуль 1. Теоретико-організаційні засади страхового менеджменту								
Тема 1. Сутність і характерні риси страхового менеджменту	12	2	2	8	7	–	1	12
Тема 2. Організація, планування, контроль страхової діяльності і органи управління страховою компанією	16	4	2	10	7,5	0,5	1	16
Тема 3.- 4. Планування страхової діяльності	20	4	4	12	7,5	0,5	1	16
Тема 5. Комунікації та інформаційне забезпечення страхового менеджменту	12	2	2	8	6	–	1	12
Разом за модулем 1	60	12	10	38	28	1	4	56
Змістовний модуль 2. Управління операційною, фінансовою діяльністю страховика								
Тема 6. Управління страховою компанією	17	4	4	9	7,5	0,5	1	12
Тема 7. Управління персоналом страхової компанії	13	2	2	9	7	–	1	12
Тема 8. Управління маркетинговою діяльністю	13	2	2	9	7	–	1	12
Тема 9. Управління ризиками страхової діяльності	13	2	2	9	7	–	1	12
Тема 10. Управління фінансовою надійністю страхової компанії	18	4	4	10	9,5	0,5	1	14

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Тема 11. Фінансовий моніторинг у страхових організаціях	13	2	2	9	6	–	1	13
Разом за модулем 2	87	16	16	55	44	1	6	75
Модуль 2								
Курсовий проект	18				24			
Усього годин	165	28	26	93	165	2	10	131

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1.	Сутність і характерні риси страхового менеджменту	2	1
2.	Організація, планування, контроль страхової діяльності	3	1
3.	Планування страхової діяльності	4	1
4.	Комунікації та інформаційне забезпечення страхового менеджменту	3	1
5.	Управління страховою компанією	4	1
6.	Управління персоналом страхової компанії	2	1
7.	Управління маркетинговою діяльністю	2	1
8.	Управління ризиками страхової діяльності	2	1
9.	Управління фінансовою надійністю страхової компанії	4	1
10.	Фінансовий моніторинг у страхових організаціях	2	1
Разом		28	10

6. Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:
 Підготовка до аудиторних занять – 0,5 год./1 год.занять
 Підготовка до контрольних заходів – 6 год. на 1 кредит ЄКТС
 Опрацювання окремих тем програми або їх частин, які не викладаються на лекціях - (0,25 год./ 1 год. лекцій).

6.1. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1.	Проробка лекційного матеріалу (0,25 год./ 1 год. лекцій)	16	22
2.	Підготовка до практичних занять (0,5 год./ 1 год. занять)	24	28
3.	Підготовка до тестування	21	36
4.	Проробка питань програми які не викладались на лекціях (2 год./ 1 год. в лекційному викладі)	32	45
	Разом	93	131

7. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

7.1. Мета курсової роботи

ІНДЗ з курсу «Страховий менеджмент» передбачено навчальним планом – Курсова робота для студентів базової спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» і є важливим етапом оволодіння методикою визначення фінансових показників діяльності та надійності страхової компанії.

Метою виконання курсової роботи є поглиблене вивчення окремих тем навчальної дисципліни, набуття студентами навичок самостійного виконання планових розрахунків, оформлення результатів розрахунку фінансових показників діяльності та фінансової надійності страхової компанії. Завдання курсової роботи – навчити студентів застосовувати набуті в процесі вивчення навчальної дисципліни теоретичні знання і практичні навички для визначення показників діяльності страхової компанії.

Курсова робота як важлива форма навчального процесу покликана навчити майбутнього фахівця самостійно узагальнювати й аналізувати інформаційні джерела (монографії, підручники, навчальні посібники, публікації), статистичні та практичні матеріали.

7.1. Структура і зміст курсової роботи

Курсова робота загальним обсягом 20-25 сторінок рукописного тексту у вказаній нижче послідовності повинна містити такі структурні елементи та документи:

- титульний аркуш ;
- зміст;
- вступ;
- теоретична частина роботи;
- основна (розрахункова) частина роботи;
- висновки;
- використані джерела;
- додатки (при необхідності).

У вступі слід коротко сформулювати її мету, актуальність теми.

В теоретичній частині описати організаційну структуру управління страхової компанії, її переваги та недоліки. КР повинна мати практичне спрямування та носити творчий, дослідницький характер вибраної страхової компанії.

В основній (розрахунковій) частині роботи приводяться розрахунки фінансових показників діяльності страхової компанії та її фінансової надійності. У висновках (0,5 сторінки) коротко характеризуються результати розрахунків фінансових показників діяльності страхової компанії та визначення рівня її фінансової надійності

Вимоги до оформлення курсової роботи виконується з додержанням всіх технічних вимог до письмових робіт. Текст має бути надрукований на принтері через 1,5 міжрядкових інтервали на одному боці аркуша білого паперу формату А4. Шрифт Times New Roman, 14 пт. Текст розміщується на сторінці, яка обмежується полями: ліве – 25 мм, нижнє, верхнє – 20 мм, праве – 15 мм.

Всі таблиці в курсовій роботі повинні бути пронумеровані. Нумерація таблиць, сторінок, розділів і підрозділів роботи, інші оформлення текстової частини роботи оформлюються відповідно до вимог та правил ЄСКД.

Курсова робота виконується відповідно до вимог методичних вказівок, інакше вона не буде допущена до захисту, незалежно від її змісту. Закінчена робота подається студентом у термін, визначений відповідним графіком кафедри.

Оцінювання Курсової Роботи

Рівень виконання КР	Кількість балів
КР виконана відмінно: повно висвітлена тема із сформульованими власними висновками	50-60
Недостатньо повно висвітлена тема із нечітко сформульованими власними висновками	35-45
Задовільне виконання КР – неповно висвітлено тему без власних висновків студента	20-30
Тема висвітлена без чіткого розуміння суті дослідження	0-15

7. Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни «**Страховий менеджмент**» для активізації навчального процесу передбачено застосування сучасних навчальних технологій таких, як: проблемні лекції; робота в малих групах; семінари-дискусії; кейс-метод; ділові ігри.

1. Лекції проводяться у вигляді усного викладання теоретичного матеріалу, дискусій та співбесід викладача зі студентами. Під час лекційного курсу застосовується слайдова презентація (у програмі Microsoft Power Point»), роздатковий матеріал та ілюстраційний матеріал

2. Практичні заняття проводяться з метою пошуку оптимальних варіантів конструктивних рішень з використання нормативних документів.

3. Самостійна робота здійснюється у вигляді підготовки до аудиторних занять, опрацювання тем за допомогою літератури та комп'ютерної мережі Інтернет.

4. Індивідуальна робота виконується під керівництвом викладача кафедри.

5. Консультації проводяться з питань опрацювання студентами теоретичного матеріалу та виконання ними практичної роботи.

8. Методи контролю

Проміжний контроль самостійної роботи студентів

Проміжний контроль з навчальної дисципліни «Страховий менеджмент» включає оцінювання результатів самостійного вивчення теоретичного та практичного матеріалу.

Кожен студент денної форми навчання повинен виконати 2 модульних контрольних роботи.

Студент може бути допущений до екзаменаційної роботи, якщо він має позитивні оцінки за підсумками кредитного модуля.

Семестровий контроль

1. Оцінювання якості засвоєння дисципліни за всіма видами навчальних занять проводиться на підставі 2-х модульних контролів, що передбачені навчальним планом шляхом визначення середньозваженого балу (округленого до сотих) результатів модульних контролів, також практичними завданнями, доповідями і виконанням Курсової роботи. Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінки.

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних заняттях, результати самостійної роботи студентів) проводиться за такими критеріями:

1. Розрахункові завдання, задачі ($y\%$ від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

2. Ситуаційні вправи, конкретні ситуації та інші завдання творчого характеру (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% – завдання виконано повністю, але містять окремі недоліки;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки не системного характеру;

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота											Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2						40	100
29					31							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11		
5	6	6	6	6	5	5	5	6	5	5		

T1, T2 ... T11 – теми змістових модулів

Розподіл балів курсової роботи

Пояснювальна записка	Ілюстративна частина	Захист роботи	Сума
до 40	до 20	до 40	100

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90-100	відмінно
82-89	добре
74-81	
64-73	задовільно
60-63	
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до проведення практичних занять та виконання самостійної роботи з дисципліни «Страховий менеджмент» для студентів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», денної та заочної форми навчання./ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/482> **06-03-161**

2. Методичні вказівки до вивчення дисципліни «Страховий менеджмент» та завдання для виконання курсової роботи для студентів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», Н.М. Білоус., Рівне: НУВГП, 2017, – 32 с. **06-03-150**

11. Рекомендована література

Базова

1. Александрова М.М. Страхування: навчально-методичний посібник [для студ. вищ. навч. закл.] / М.М. Александрова, О.М. Петрук, К.К. Уллубієва. – Житомир: ЖДТУ. 2011. – 184 с.

2. Архипов А.П. Финансовый менеджмент в страховании: учебник / А.П. Архипов. – М. : Финансы и статистика; ИНФРА-М, 2010.– 320 с.

3. Білоус Н.М. Корпоративні бізнес-моделі в стратегічному управлінні стійкістю страхових компаній зі страхування життя, НУВГП, Рівне. – 2016. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ep3.nuwm.edu.ua/124>

4. Вовчак О.Д. Страхування: Навчальний посібник./ О.Д. Вовчак. //– Львів: „Новий світ – 2000”, 2004. – 480 с.

5. Гаманкова О.О. Фінанси страхових організацій: Навч.посіб. – К.:КНЕУ, 2007. – 328 с.

6. Журавлев П.В. Основы страхового менеджмента: Учебное пособие / П.В. Журавлев, С.А. Банников, В.В. Владимиров. – М.: Экономика. 2007. – 404 с.

Допоміжна

1. Білоус Н.М. Корпоративні бізнес-моделі в стратегічному управлінні стійкістю страхових компаній : монографія. /Л.Л. Сазонець, Н.М. Білоус – Київ : Кондор-Видавництво, 2017. – 217 с.

2. Баранов А.Л. Управління страховим портфелем: автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. екон. наук за спец: 08.00.08 «Гроші, фінанси і кредит» / А.Л. Баранов. – К., 2009. – 20 с.

3. Гордиенко И. Влияние рисков на украинский страховой рынок // И. Гордиенко, С. Ханин. – Insurance Top, 2012. – №3(39). – С. 14-17

4. Козьменко О.В. Страховий ринок України у контексті сталого розвитку: монографія / О.В. Козьменко. – Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2008. – 352 с.

5. Кургин Е.А. Страховой менеджмент: управление деятельностью страховой компании./ Е.А. Кургин.// – М. : РКонсульт, 2005.

6. Нечипоренко В.І. Стратегічне планування в страхових компаніях: автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. екон. наук за спец: 08.00.08 «Гроші, фінанси і кредит» / В.І. Нечипоренко. – К., 2008. – 19 с.

7. Полчанов А. Фінансова стратегія страховика на світовому ринку /А. Полчанов // Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. – 2012. – № 3. – С. 75-83. – Режим

доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vknteu_2012_3_8.pdf

8. Полчанов А. Ю. Особливості розвитку страхування в умовах поширення Інтернету / А. Ю. Полчанов // Вісник Житомирського державного технологічного університету / Серія: Економічні науки. – Житомир: ЖДТУ, 2015. – № 1 (71). – С. 256-261.

9. Полчанов А. Ю. Теоретичні основи страхового менеджменту / А. Ю. Полчанов // Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія : Економічні науки. - 2014. – № 2. – С. 282-287. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vzhdu_econ_2014_2_44.pdf

10. Страховий менеджмент: підручник / [С.С. Осадець, О.В. Мурашко, В.М. Фурман та ін.]; за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. С.С. Осаджя. – К. : КНЕУ, 2011. – 333 с.

11. Ткаченко Н.В. Фінансова стійкість страхових компаній (методологія оцінки та механізми забезпечення): автореф. дис. на здобуття наук. ступ. д-ра екон. наук за спец: 08.00.08 «Гроші, фінанси і кредит» / Н.В. Ткаченко. – Суми, 2011. – 33 с.

12. Хэмптон Д.Д. Финансовое управление в страховых компаниях / Д.Д. Хэмптон. – М. : АНК ИЛ, 1995. – 263 с.

Електронний репозиторій НУВГП

1. Білоус Н.М. Корпоративні бізнес-моделі в стратегічному управлінні стійкістю страхових компаній зі страхування життя, НУВГП, Рівне. – 2016. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ep3.nuwm.edu.ua/>

13. Інформаційні ресурси

1. Кабінет Міністрів України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/>

2. Законодавство України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.kiev.ua/>

3. Державний комітет статистики України / [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

4. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського / [Електронний

ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuu.gov.ua/>

5. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг України. – Офіційний сайт. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.dfp.gov.ua/>.

6. Міністерство фінансів України. – Офіційний сайт. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua/>.

7. Національний банк України. – Офіційний сайт. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua>

8. Рахункова палата України. – Офіційний сайт. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.acrada.gov.ua/control/main/uk/publish/article/control/main/uk/publish/article/47888>.

9. Ліга страхових організацій. – Офіційний сайт. – [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://uainsur.com/>.

10. Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка, 6) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.libr.rv.ua/>

11. Рівненська централізована бібліотечна система (м. Рівне, вул. Київська, 44) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cbs.rv.ua/>

12. Цифровий репозиторій ХНУГХ ім. А.Н. Бекетова / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eprints.kname.edu.ua/>

13. Цифровий репозиторій Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/568>

14. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka> http://nuwm.edu.ua/MySQL/page_lib.php

15. Форіншурер – Інтернет-журнал про страхування. – Офіційний сайт. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://forinsurer.com/>.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Національний університет
водного господарства
та природокористування